

NÁRODNÍ ÚPRAVA PŮSOBENÍ PMSCS – VELKÁ BRITÁNIE

Veronika Bílková a Petra Ditrichová

ÚVOD

Velká Británie tradičně patří k zemím, které mají pro-aktivní zahraničí politiku. Již za studené války její zahraničí politika byla ovlivňována působením společností PMSCs v zahraničních ozbrojených konfliktech. Jednalo se však o spíše ojedinělé případy. Rozmach působení britských PMSCs v zahraničních konfliktech nastal s koncem studené války. Vedly k tomu dva důvody. Za prvé, státy vč. Velké Británie obecně snižovaly počty příslušníků ozbrojených sil, a tudíž se na pomyslném pracovním trhu objevila řada osob se speciálním vojenským výcvikem a schopnostmi, které neměly v běžném životě plné uplatnění. Za druhé, v té době zároveň došlo v Africe k řadě lokálních ozbrojených konfliktů. V 90-tých letech 20. století tak v Africe (v Angole, Jižní Africe, Botswaně, Libérii, Namibii, Sierra Leone, Ugandě nebo Rwandě) působilo více jak 30 britských PMSCs poskytujících bezpečnostní i vojenské služby.

Britské PMSCs našly své obchodní uplatnění nejen v relativně nekontroverzních oblastech, jako je zajišťování výcviku či poskytování poradenství a logistické podpory, ale jelikož hranice mezi bojovými a nebojovými operacemi je v praxi velice tenká, často jejich činnost překročila do kontroverzní oblasti poskytování přímé vojenské podpory.¹ V takovém případě, zejména byly-li spojovány s porušováním lidských práv, pak jejich působení začalo vyvolávat kritiku veřejnosti a lidskoprávních organizací. Vystávala otázka, zda vůbec jsou příslušníci PMSCs porušující MHP či MPLP vedeni k právní odpovědnosti. Pokud ano, pak jakým státem (státem jejich působení, státem registrace či státem národnosti dané osoby)?

Prakticky neregulované působení PMSC založených podle britského práva a působících v zahraničních konfliktech se pro Velkou Británii stalo neudržitelné v roce 1998. Důvodem bylo zveřejnění skutečnosti, že britská společnost Sandline, i přes embargo OSN zakazující státům vývoz zbraní do Sierra Leone, tento zákaz a zároveň oficiální mezinárodní závazky Velké Británie porušila. Zřejmě se tak stalo s tichým vědomím vysokých vládních činitelů.² Tento impuls tak započal více než desetileté úsilí o stanovení vnitrostátní regulace PMSC.

VÝVOJ VNITROSTÁTNÍ PRÁVNÍ ÚPRAVY

Vzhledem k neexistenci speciálního zákona upravujícího působení PMSC v ozbrojených konfliktech a k roztržitosti vnitrostátní právní úpravy bylo působení PMSC v ozbrojených konfliktech prakticky dlouho neregulováno. Pod mezinárodním a národním tlakem svolala britská vláda na přelomu tisíciletí tým odborníků, který dostal za úkol vypracovat varianty pro zavedení vnitrostátní regulace PMSCs působících v zahraničí.

Výsledkem byl tzv. *Green Paper* publikovaný v roce 2002, který nastínil 6 možných variant:³

1. Celkový či částečný zákaz působení PMSCs v zahraničí;
2. Zákaz náborem osob pro vedení vojenských aktivit v zahraničí;
3. Zavedení licenčního režimu pro poskytování vojenských činností (dle dílčích smluv);

¹ HCP 577, *Private Military Companies: Options for Regulation*, HMSO, London, 2002, para 14.

² N. D. White, Regulation of the Private Military and Security Sector: Is the UK fulfilling its Human Rights Duties?, *Human Rights Law Review*, 2016, str. 586.

³ HCP 577, *op. cit.*, para 71-76.

4. Zavedení obecné licence pro působení PMSCs;
5. Zavedení registrace a notifikace pro PMSCs mající zájem ucházet se o smlouvy na poskytování služeb PMSCs v zahraničí; a
6. Auto-regulace odvětví PMSCs skrze dobrovolný „kodex chování“.

Účelem Green Paperu nebylo stanovit konkrétní politiku Velké Británie k regulaci PMSCs, nýbrž otevřít debatu, jak k tomuto globálnímu a často i kontroverznímu, avšak z politického a finančního hlediska významnému odvětví přistoupit. Green Paper popsal výhody a nevýhody jednotlivých přístupů a provedl celkové zhodnocení dopadu jejich regulace jak na stát (finanční a zdrojové implikace), tak na odvětví PMSCs a jednotlivé společnosti.

Paralelně byl v roce 2001 přijat zákon regulující odvětví soukromého bezpečnostního průmyslu, *Private Security Industry Act*. Zákon navazoval na dlouhodobou tradici působení společností poskytujících pouze bezpečnostní služby (ostraha osob a objektů) a zároveň působících na území Velké Británie. Zákon od počátku nebyl určen pro působení PMSCs v ozbrojených konfliktech, tj. pro jeho případné použití i na tyto společnosti by muselo dojít k zásadní novelizaci. Další otázkou by byla jeho případná extra-teritoriální aplikace.⁴

V roce 2003 výbor pro zahraniční vztahy britského parlamentu publikoval tzv. *Ninth Report*. V této zprávě se výbor detailně věnoval fenoménu privatizace války a kriticky zhodnotil Green Paperem navržené možnosti regulace PMSCs. Zpráva zdůraznila, že k předejití mezinárodním skandálům, jako aféra Sandline, je nezbytné zavést silný regulační režim. Bylo doporučeno, aby PMSCs předtím, než začne poskytovat své služby v zahraničí, byla povinna od britské vlády obdržet obecnou licenci pro své působení. Dále bylo doporučeno, aby byl vytvořen takový licenční režim, který by od každé společnosti vyžadoval požádat vládu UK o souhlas předtím, než vstoupí do smluvně-právního vztahu se svým „nájemcem“ v zahraničí. Zároveň bylo doporučeno, aby PMSCs nesměly vykonávat bojové činnosti.⁵ Závěrem bylo zdůrazněno, že je nezbytné zvážit, zda výhody tohoto regulačního rámce nepřeváží náklady na stanovení a udržení režimu.⁶ Zpráva nedoporučila možnost přijetí dobrovolného kodexu chování PMSCs coby řešení situace, byť řešení preferované samotnými PMSCs,⁷ s tím, že by to znemožnilo vládě zabránit v působení takových PMSC, jejichž působení by šlo proti zájmům státu.⁸

V r. 2005 se britská vláda opět ocitla pod tlakem veřejnosti ohledně regulace PMSCs. Důvodem bylo zjištění, že v ozbrojeném konfliktu v Iráku působí řada britských PMSCs a že jedné z těchto společností byla poskytnuta imunita.⁹ I přes rozpor se závěry v Ninth Reportu, ve snaze situaci rychle uklidnit, přistoupila vláda k dočasnému způsobu autoregulace odvětví, a to do té doby, než bude k vypracování legislativa závazně regulující působení PMSCs v zahraničí. V r. 2006 tak vláda podpořila vznik *Britské asociace soukromých bezpečnostních společností* (British Association of Private Security Association – BAPSC). BAPSC byla založená významnými britskými PMSCs. Ve svém zakládajícím dokumentu, tzv. Chartě, se zavázala vypracovat kodex chování pro působení PMSCs i v zahraničí.¹⁰

V letech 2009 až 2010 britské Ministerstvo zahraničních věcí postupně ustanovilo několik pracovních skupin k určení, která z variant předložených v Green Paper bude nejvhodnější

⁴ A. Bohm, K. Senior, A. White, *The United Kingdom* in Bakker, Sossai eds. *Multilevel Regulation of Military and Security Contractors: The Interplay between International, European and Domestic Norms*, Hart Publishing, 2012, str. 314-315.

⁵ UK Parliament, *The Ninth Report, Private Military Companies*, 2001, online <https://publications.parliament.uk/pa/cm200102/cmselect/cmfaff/922/92203.htm#a6> (navštíveno dne 9.4.2019).

⁶ Tamtéž, para 163.

⁷ Tamtéž, para 136.

⁸ Tamtéž, para 137.

⁹ A. Bohm, K. Senior, A. White, *op. cit.*, str. 310.

¹⁰ K. Alexander, N. White, *The Regulatory Context of Private Military and Security Services in the UK*, PRIV-WAR Report, *National Report Series* 01/09, 2009, str. 5.

pro závaznou regulaci PMSCs. Ministerstvo též uvedlo, že ze šesti variant nastíněných v Green Paperu preferuje vytvoření systému autoregulace (pod dohledem vlády) a vypracování kodexu chování, který by navazoval na Dokument z Montreux.¹¹ Členem pracovních skupin byl státní i nestátní sektor vč. zástupců PMSCs, veřejnosti a akademiků. Vzhledem k preferované variantě autoregulace bylo náplní jedné z pracovních skupin zhodnotit vhodnost a kapacitu BAPSC zkombinovat stávající podporu podnikání s novými požadavky na komplexní působení PMSCs v zahraničí. Zejména se jednalo o to, zda BAPSC je schopna efektivně zajistit monitoring, kontrolu a vynucování dodržování kodexu chování, ke kterému se PMSCs dobrovolně zaváží. I když řada nevládních organizací nepovažovala autoregulační model a výkon dohledu nad PMSC skrze BAPSC za vhodný a preferovala ustavení správního orgánu, pracovní skupina potvrdila ochotu BAPSC vypracovat dobrovolný kodex chování a implementovat jej. Jelikož se však k této činnosti BAPSC zavázala již při svém založení a v r. 2009 kodex stále nebyl vytvořen a implementován, byl navržen i alternativní partner pro provádění dohledu nad PMSCs. Jednalo se o obchodní asociaci The Aerospace, Defence and Security (ADS).

Pracovní skupina opětovně zvážila jednotlivé varianty. Některé zamítla jako kontraproduktivní (např. zákaz působení PMSCs by šel proti britským obchodním zájmům) a u jiných navrhla zpřesnění (např. že licence pro působení PMSCs musí být společností získána předtím, než začne své služby poskytovat v zahraničí). Pracovní skupina závěrem potvrdila zájem jít cestou státem podporované autoregulace odvětví PMSCs s tím, že dále budou vedeny diskuse s oběma obchodními asociacemi k určení, která by byla nejvhodnější k implementaci kodexu.¹²

VELKÁ BRITÁNIE JAKO „DOMÁCÍ STÁT“

V roce 2011 bylo oznámeno, že obchodní asociace ADS byla vládou pověřena k vypracování a implementování britského národního standardu pro působení PMSCs.¹³ ADS představuje jednu z největších britských obchodních asociací, neboť je v ní registrováno více jak 1000 obchodních společností.¹⁴ Na národní, ale i mezinárodní úrovni ADS zastupuje obchodní zájmy svých klientů rozdělených dle jednotlivých odvětví do více než 30 zájmových skupin. Oblast PMSC je reprezentována skupinou *Security in Complex Environments Group* (SCEG). SCEG z pověření britské vlády zařizuje proces regulace britských PMSC, a to na základě jejich dobrovolného a odpovědného přístupu k dodržování stanovených mezinárodních pravidel a standardů. SCEG zastupuje většinu britských PMSC poskytujících služby v zahraničí. Je zajímavé, že tak jako Kodex ICoC odmítá spojení se službami „vojenského“ charakteru, tak SCEG zdůrazňuje, že jejich klienti neposkytují služby zahrnující „ofenzivní vojenskou činnost“, ale pouze bezpečnostní služby defenzivního charakteru s použitím síly pouze v „sebeobraně“.¹⁵ SCEG je řízena výkonným výborem, který je složen ze zástupců odvětví PMSC (jak velkých, tak malých společností).¹⁶ SCEG nevytvořila specifický, vlastní kodex chování, ke kterému by její členové „musely“ přistoupit, nýbrž vyzývá své členy, aby přistoupili ke Kodexu ICoC či si na jeho základě/v jeho souladu vytvořily vlastní etický kodex.

¹¹ FCO, *Private Military and Security Companies: Summary of Public Consultation Working Group*, HMSO, London, 2010.

¹² Tamtéž, para 17.

¹³ <https://www.gov.uk/government/news/promoting-high-standards-in-the-private-military-and-security-company-industry--2> (navštíveno dne 26.2.2019).

¹⁴ <https://www.adsgroup.org.uk/about/> (navštíveno dne 9.4.2019)

¹⁵ Prezentace ředitele SCEG Paula Gibsona dne 29. 11. 2017, UK Security Expo – SCEG Symposium, www.sceguk.org.uk (navštíveno dne 9. 4. 2019). Při poskytování služeb v situaci ozbrojeného konfliktu se však tento rozdíl stírá – poznámka autora.

¹⁶ <https://www.sceguk.org.uk/> (navštíveno dne 9. 4. 2019).

Od členů SCEG se očekává, že budou dodržovat lidská práva a další pravidla platná v tzv. komplexních prostředích, což je terminologie zavedená mezinárodním kodexem ICoC. Pro ilustraci SCEG uvádí, že tím má na mysli následující dokumenty: Globální kompakt OSN, Principy OSN ohledně businessu a lidských práv, Dobrovolná pravidla bezpečnosti a lidských práv, Mezinárodní kodex pro poskytovatele bezpečnostních služeb, Zákon o moderním otroctví a Dokument z Montreux.¹⁷ SCEG nabízí plné členství pro PMSCs, pokud se společnost zaváže dodržovat pravidla Kodexu ICoC, případně stát se členem Asociace ICoC, dodržovat pravidla OSN pro business a lidská práva. Současně musí mít společnost zavedeny takové vnitřní procesy, které jí umožní dodržovat Kodex ICoC, a buď již získala nebo do 2 let získá stanovený mezinárodní PSC1,¹⁸ nebo ISO 18788,¹⁹ nebo ISO 28007-1:2015²⁰ (dle povahy poskytovaných činností). Získání těchto certifikátů je pro členství v SCEG naprosto klíčové, a proto SCEG zdůrazňuje, že každý zákazník PMSC by zaprvé měl zjistit, zda je společnost členem SCEG a zda získala příslušný certifikát.

SCEG sama neprovádí certifikaci, nýbrž odkazuje PMSC ať si vyberou jednu za čtyř akreditovaných certifikačních společností²¹ uznaných v rámci *International Accreditation Forum Multilateral Recognition Forum* (IAF MLA). Pro výkon řádné certifikace vydala britská vláda směrnici, jak danou certifikaci pro konkrétní standard provádět, její rozsah, kompetence a znalosti kontrolních auditorů.²² Směrnice SCEG uvádí, že získání národního certifikátu je základní předpoklad pro získání mezinárodního certifikátu ICoCA. Certifikované společnosti jsou oprávněny vystavit certifikát takovým PMSCs, které úspěšně dokončily stanovený audit (kontrola nastavení vnitřních politik ohledně dodržování lidských práv a mechanismů pro přijímání a vyřizování vznesení stížností).

Asociace SCEG nemá žádné statutární sankční pravomoci. Pokud zjistí, že její člen jedná v rozporu s právními pravidly, pak o dané skutečnosti informuje kompetentní úřady. Jelikož cílem SCEG je dbát na to, aby její členové neohrozily dobré jméno celé asociace, a tudíž i působení celého odvětví PMSC, pokud SCEG zjistí, že daná PMSC jedná v rozporu s udělenou licencí nebo principy Kodexu ICoC či jeho ekvivalentu (nemusí se nutně jednat o protiprávní jednání, stačí nedostatečné vnitřních mechanismy k vyřizování stížností), pak má pravomoc vyloučit danou společnost z asociace.

VELKÁ BRITÁNIE JAKO „NAJÍMAJÍCÍ STÁT“ PMSC

Outsourcing určitých činností dříve tradičně vykonávaných příslušníky ozbrojených sil se stal oficiální politikou britské vlády.²³ Je uváděno, že již v roce 2002 až 80% veškerých výcvikových aktivit britských pozemních sil bylo vykonáváno či zajišťováno ve spolupráci s civilními kontraktory. Britská vláda zároveň míní, že trend poptávky po službách PMSCs do budoucna vzroste, a to nejen ze strany zejména menších a ekonomicky slabších států, ale také ze strany mezinárodních organizací, jako například OSN, či nevládních organizací.²⁴ Dle SCEG hlavními klienty PMSCs jsou nyní vlády (vč. britské), zejména jejich diplomatické

¹⁷ Čl. 1.3.d. SCEG Terms of Reference, <https://www.sceguk.org.uk/wp-content/uploads/sites/24/2018/11/SCEG-ToRs-V14-12th-November-2018-1.pdf> (navštíveno dne 9. 4. 2019).

¹⁸ ANSI/ASIS PSC1-2012. Standard Amerického národního standardizačního institutu pro působení soukromých bezpečnostních společností.

¹⁹ Mezinárodní standard pro řízení soukromých bezpečnostních operací, ISO 18788:2015, <https://www.iso.org/standard/63380.html> (navštíveno dne 5. 4. 2019).

²⁰ Mezinárodní standard pro PMSC poskytující námořní bezpečnostní služby, ISO 28007-1:2015, <https://www.iso.org/standard/63166.html> (navštíveno dne 5. 4. 2019).

²¹ www.mssglobal.com, www.intertek.com, www.iqverify.org.com, www.irqa.co.uk.

²² CIS 9, UKAS Guidance for certification bodies certifying private maritime security companies against ISO 28000/ISO 28007-1:2015, Ed. 1, October 2015. www.ukas.com

²³ HCP 577, *op. cit.*, para 28.

²⁴ Tamtéž, str. 4-5.

mise v zahraničí. Dále pak různé mezinárodní organizace, nevládní organizace či společnosti provozující námořní dopravu. V roli najímajícího státu, Britské ministerstvo zahraničních věcí vyžaduje, aby společnost, která se u ní uchází o kontrakt, dodržovala Kodex ICoC.²⁵

VELKÁ BRITÁNIE A REGULACE PMSC NA MEZINÁRODNÍ ÚROVNI

Velká Británie byla od počátku velmi aktivním členem a podporovatelem vyjasnění platnosti pravidel MHP a MPLP pro působení PMSC v ozbrojených konfliktech.²⁶ Byla tedy jedním ze sedmnácti států, jež se připojily k Dokumentu z Montreux, a to již v den jeho zveřejnění 17. 9. 2008. Aktuálně je členem Fóra pro Dokument z Montreux.²⁷ Velká Británie se dále aktivně účastnila na formování pravidel chování pro poskytovatele soukromých bezpečnostních služeb (tzv. Kodex ICoC). Po založení Asociace Kodexu ICoC v r. 2013 se také stala jejím členem. Členy Asociace je aktuálně 10 společností založených podle britského práva. Jedna z nich dosáhla plné certifikace (Olive Group) a dalších devět je zatím v „přechodném“ členství a usilují o plnou certifikaci.²⁸ Od roku 2014 je Velká Británie také smluvní stranou Smlouvy o obchodu se zbraněmi.²⁹

OBSAH „BRITSKÝCH“ KODEXŮ CHOVÁNÍ PRO PŮSOBNÍ PMSC

Jak již bylo uvedeno, asociace SCEG nevydala žádný kodex pro své členy. Někteří její členové si tak vyvinuly vlastní kodexy chování (většinou ve formě etického kodexu, někdy doplněného o samostatnou směrnici týkající se dodržování lidských práv). Většina společností PMSC však na svých webových stránkách pouze uvádí, že veškerou svou činnost provádí v souladu s právními předpisy, případně Kodexem ICoC a dokumenty OSN.

Jako příklad je možno uvést Etický kodex společnosti *Control Risks*, jednoho z největších britských poskytovatelů PMSC a zároveň člena Asociace ICoC. V etickém kodexu je uvedeno, že obchodní úspěch společnosti závisí na tom, zda její zaměstnanci budou dodržovat právo v zemi svého působení.³⁰ Z tohoto důvodu Control Risks klade velký důraz na dodržování proti-korupčních opatření a lidských práv. Společnost zdůrazňuje osobní odpovědnost každého jednotlivce za dodržování lidských práv a povinnost jednat s každou osobou s respektem a důstojností. Control Risks zároveň uvádí, že podporuje Všeobecnou deklaraci lidských práv a že veškerá jejich činnost je prováděna v souladu s Princip OSN o businessu a lidských právech a dobrovolnými principy týkajícími se bezpečnosti a lidských práv a že je členem Globálního kompaktu OSN.³¹

ZÁVĚR

Velká Británie je domácím státem, tj. státem, ve kterém jsou založeny/registrovány jedny z celosvětově největších a nejznámějších společností PMSCs. Vzhledem k dlouhodobé tradici působení britských PMSCs v zahraničních konfliktech a řadě skandálních odhalení ohledně

²⁵ P. McGrade, E. Wilmshurst, International Law Summary - PMSC, Chatham House, 2013.

²⁶ The Montreux Document on pertinent international legal obligations and good practices for States related to operations of private military and security companies during armed conflict, ICRC, September 2008.

²⁷ <https://www.mdforum.ch/en> (navštíveno dne 18. 2. 2019).

²⁸

https://www.icoca.ch/en/membership?private_security_companies%5Bcompanies%5D=companies&area_of_operation=all&headquarter_country=237&keywords=United+kingdom&op=Search&view_type=list&form_build_id=form-DZtGUvxfhgTra8ShnXBKgzEIdh5O7-oJrDloUmVvk&form_id=search_for_members_filter_form#search_for_members_list

²⁹ Arms Trade Treaty, <https://www.un.org/disarmament/convarms/arms-trade-treaty-2/> (navštíveno dne 19. 2. 2019).

³⁰ <https://www.controlrisks.com/-/media/corporate/files/who-we-are/corporate-responsibility/code-of-ethics-v17.pdf?la=en&hash=D2A86F0D1039A1B7595031129E484318FF12F2D9>

³¹ <https://www.controlrisks.com/-/media/corporate/files/who-we-are/corporate-responsibility/2018-05-01human-rights-policy.pdf?la=en&hash=6B2F804C6B5991CF70E558CBE1AAAF94FE552C47>

jejich působení se Velká Británie rozhodla zavést jejich regulaci. Do dnešní doby ale nepřijala žádný speciální zákon či jinou komplexní úpravu. Místo toho dala přednost samoregulaci odvětví PMSC. Důvodů, proč byl z celé řady možností vybrán právě tento model, je celá řada. Patří mezi ně finanční význam obchodního odvětví PMSC pro britskou ekonomiku a s ním spojený zájem neklást „zbytečné“ regulatorní překážky; a tradičně silná role nestátních asociací a samospráv, které v zájmu rozvoje a udržení svého obchodního postavení dbají na dodržování profesních standardů.

U ostatních návrhů pro regulaci bylo jako problematické zejména identifikováno nedostatečné definiční vymezení činností PMSCs. Žádný právní předpis totiž neupravoval, jaké činnosti (vojenské či bezpečnostní) by mohly být smlouvou svěřeny PMSCs. Klasifikace činností jako čistě bezpečnostních a vojenských je problematická i na mezinárodní úrovni. Dále vzhledem k působení PMSC ve státech, kde může být těžké vynucení práva a pořádku, byla vznesena obava z reálné nemožnosti vést vyšetřování případného porušení práva. Návrh zákazu působení PMSCs pak působil v tradičně liberální Británii jako nevhodná ingerence státu do svobody podnikání. Zákaz PMSCs by nejenom finančně poškodil britské společnosti, ale zároveň by jim značně snížil mezinárodní konkurenceschopnost.³² Zavedení komplexního licenčního režimu pro PMSCs by zase představovalo finanční a zdrojovou zátěž pro státní administrativu s velmi nejasným výsledkem, neboť PMSCs operují globálně a mohly by své sídlo jednoduše přesunout do států s neexistující regulací PMSCs.

Závěrem je nutno uvést, že i když model autoregulace byl samotnými PMSC od počátku podporován a s nadšením i přijat, efektivitu jeho působení ukáže až čas. Akademičtí odborníci však tento model dlouhodobě kritizují jako povrchní.³³

Veronika Bílková

Výzkumná pracovnice Ústavu mezinárodních vztahů a vedoucí Centra mezinárodního práva.
bilkova@iir.cz

Petra Ditrichová

Odborná asistentka projektu Aktuální výzvy mezinárodního práva, Ústav mezinárodních vztahů. ditrichova@iir.cz

Poděkování

Tento policy brief je výsledkem aplikovaného výzkumu Ústavu mezinárodních vztahů, v.v.i., v rámci projektu TA ČR BETA 2, č. TIRVMZV814 nazvaného „Aktuální výzvy mezinárodního práva“ (PB2). Koncovým uživatelem tohoto výstupu je aplikační garant projektu Ministerstvo zahraničních věcí České republiky.

³² HCP 577, *Private Military Companies: Options for Regulation*, HMSO, London, 2002, <https://www.gov.uk/government/publications/private-military-companies-options-for-regulation> (navštíveno dne 18. 2. 2019), para 73.

³³ N. D. White, *Regulation of the Private Military and Security Sector: Is the UK Fulfilling its Human Rights Duties?*, *Human Rights Law Review*, 2016, 16, p. 585-599.